

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 21 marca 2025 r., bez udziału stron
wniosku SSN Marka Siwka z dnia 26 lutego 2025 r. o wyłączenie SSN Tomasza
Artymiuka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 39/22
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.
Prawo o ustroju sądów powszechnych

postanowił:

**wyłączyć SSN Tomasza Artymiuka od udziału w rozpoznaniu
sprawy o sygn. akt I ZB 39/22.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 lutego 2025 r. SSN Marek Siwek wniósł na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., o wyłączenie SSN Tomasza Artymiuka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 39/22.

Analiza argumentacji powołanej przez wnioskodawcę wskazuje, iż wnioskujący przyczyn uzasadniających zastosowanie instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k., upatruje w okoliczności, że SSN Tomasz Artymiuk podpisał się pod oświadczeniem z dnia 17 października 2022 r., w którym wskazał przede wszystkim, że orzeczenia wydane przez osoby powołane na urząd sędziego SN w trybie przewidzianym obecnie obowiązującą ustawą o KRS obarczone są wadą prawną, a także naruszają prawo do sądu, w związku z czym odmawia orzekania z osobami powołanymi do SN w takiej procedurze. Nadto, procedura ta wprost została

określona przez SSN Tomasza Artymiuka w powołanym oświadczeniu jako wadliwa, a jej skutkiem jest m.in. naruszenie prawa obywatela do sądu.

Jak wskazuje SSN Marek Siwek, oświadczenie to zostało opublikowane na powszechnie dostępnej stronie internetowej Forum Współpracy Sędziów i zostało złożone w czasie obowiązywania ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1093, zwanej dalej: „u.SN”), co prowadzi do przekonania, że stanowi wprost ustosunkowanie się do treści wprowadzonych m.in. do jej art. 29, a więc po pierwsze, że podpisani sędziowie zadeklarowali, iż nie będą orzekać w składach „mieszanych”, a ponadto, że ocena przesłanek zawartych w art. 29 § 5 u.SN będzie dokonywana przez nich w jeden, wynikający z tego oświadczenia sposób.

W tej sytuacji, zdaniem SSN Marka Siwka nie sposób przyjąć, aby przeciętny obserwator niniejszego postępowania nie miał wrażenia o jego pozorności – niezależnie bowiem od tego, jakie argumenty zostałyby w tym postępowaniu przedstawione, wymienieni wyżej sędziowie już dawno i publicznie wyrazili swoje stanowisko co do oceny jego przedmiotu, która to ocena w sposób oczywisty pozostaje w ścisłym związku z przedmiotem niniejszego postępowania prowadzonego w trybie art. 29 § 5 u.SN. W tym stanie rzeczy powinno być oczywiste, że w sytuacji wylosowania wskazanych sędziów do składu orzekającego na podstawie art. 29 § 5 u.SN powinni oni złożyć żądania wyłączenia ich od rozpoznania sprawy, gdyż podstawowa okoliczność, czyli ocena procedury powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, której uczestnikiem był SSN Marek Siwek, została już przez nich publicznie dokonana, co powoduje, że istnieje uzasadniona wątpliwość, że znajdzie to stosowne odzwierciedlenie w postanowieniu w sprawie o sygn. akt I ZB 39/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

W postępowaniu w przedmiocie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości lub bezstronności, określonym w art. 29 § 4 – 25 u.SN, możliwe jest wyłączenie wylosowanego sędziego od udziału w rozpoznaniu takiej sprawy. Może to nastąpić gdy: 1) zachodzą okoliczności

skutkujące wyłączeniem wylosowanego sędziego z mocy prawa (*iudex inhabilis*), lub 2) gdy wniosek o wyłączenie złoży strona wskazując na zaistnienie okoliczności, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k. – por. mającą moc zasady prawnej uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt I KZP 22/22, albo 3) gdy żądanie wyłączenia (wniosek o wyłączenie) go od udziału w sprawie zgłosi wylosowany sędzia, a także 4) w wyniku wszczętego z urzędu postępowania o wyłączenie w sytuacji, gdy nie dojdzie do „samowylączenia” się wylosowanego sędziego (por. np. E. Skrętowicz, *iudex inhabilis* i *iudex suspectus* w polskim procesie karnym, Lublin 1994, s. 70, R. Kmiecik, Tryb wyłączenia sędziego i prokuratora w kodeksie postępowania karnego, Prokuratura i Prawo, 1999, nr 11 – 12, s. 23, K. Papke – Olszauskas, Wyłączenie uczestników procesu karnego, Gdańsk 2007, s. 147 – 155 i s. 180 – 181).

W realiach niniejszej sprawy ma miejsce sytuacja ujęta w pkt 2. Złożony wniosek w trybie art. 29 § 5 u.SN o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności dotyczy SSN Marka Siwka, który tym samym jest stroną w danym postępowaniu i ma uprawnienie do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego wylosowanego do składu orzekającego w sprawie o sygn. akt I ZB 39/22.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. (który to przepis znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie – por. 128 u.s.p.), sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymagane jest zatem istnienie określonej kategorii okoliczności, która, jeżeli zestawień ją z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, mającego ją rozstrzygnąć. Oznacza to, że pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które powinny mieć charakter rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy musi zachodzić związek funkcjonalny, pozwalający na możliwości wyprowadzenia z nich wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności w rozstrzygnięciu tej sprawy. Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności, w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., zachodzi zatem zawsze *in concreto*, a nie *in abstracto*. Nie może zatem stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się

zewewnętrznej weryfikacji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11). Wymóg bezstronności sędziego należy rozumieć zarówno w aspekcie braku przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń, jak i konieczności obiektywnej bezstronności sądu, który winien dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17).

Mając na uwadze powyższe oraz treść przedmiotowego wniosku, Sąd Najwyższy wyłączył SSN Tomasza Artymiuka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 39/22, dotyczącej rozpoznania wniosku, złożonego w trybie art. 29 § 5 u.SN, o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marka Siwka. Rozpoznanie wniosku ze sprawy o sygn. akt I ZB 39/22 przez SSN Tomasza Artymiuka budzi uzasadnione wątpliwości co do jego obiektywizmu i bezstronności w oczach opinii publicznej – zgodnie ze standardami ustawowymi oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Nie może pozostawać bowiem obiektywnie bezstronna osoba, która podpisuje apele o niewyznaczanie składów z udziałem innych sędziów z uwagi na podstawę prawną ich wyboru jako kandydatów do pełnienia urzędu sędziego.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.ł.]